

Seat No. : _____

MN-115

March-2019

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws – II

[Max. Marks : 70

Time : 2:30 Hours]

1. (a) બેઈલમેન્ટ (નિક્ષેપ)ની વ્યાખ્યા આપો અને બેઈલીના હકો અને ફરજોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો. 14
- અથવા
- (i) નુકશાન વળતર (ક્ષતિપૂર્તિ) અને જામીનગીરીના કરાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7
- (ii) કાનુની કાર્યવાહીથી એજન્સીનો અંત કેવી રીતે લાવી શકાય તે સમજાવો. 7
- (b) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારનો ટૂંકમાં જવાબ આપો : 4
- (1) માલિક ન હોય તેવી વ્યક્તિ ગીરોનો કરાર કરી શકે ?
- (2) અનુમોદન દ્વારા એજન્સી એટલે શું ?
- (3) વ્યાખ્યા આપો : બદલી એજન્ટ
- (4) ગીરોના કરારના પક્ષકારોના નામ જણાવો.
- (5) જામીન કયા પક્ષકારો વિરૂદ્ધ હક દર્શાવી શકે ?
- (6) એજન્ટને અંગત રીતે જવાબદાર ગણી શકાય ?
2. (a) કંપનીનું આવેદનપત્ર એટલે શું ? તેના કલમોની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા
- (i) ખાનગી કંપનીને મળતા વિશેષાધિકારો જણાવો. 7
- (ii) કંપનીના ડિરેક્ટરોની કાનુની પરિસ્થિતિ અંગે ચર્ચા કરો. 7
- (b) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારનો ટૂંકમાં જવાબ આપો : 4
- (1) 'કંપની'ની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) આંતરિક વહીવટનો સિદ્ધાંત એટલે શું ?
- (3) કંપનીનું વિજ્ઞાપન પત્ર એટલે શું ?
- (4) 'પ્રવર્તક'ની વ્યાખ્યા આપો.
- (5) કંપનીનું સ્થાપનાનું પ્રમાણપત્ર એટલે શું ?
- (6) કંપનીના ડિરેક્ટરોની ત્રણ ફરજો જણાવો.

3. (a) 'ગ્રાહક'ની વ્યાખ્યા આપો અને ગ્રાહક સુરક્ષાના કાયદા અનુસાર ગ્રાહકના હકો સમજાવો. 14

અથવા

- (i) કેન્દ્રિય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ વિશે નોંધ લખો. 7
- (ii) જિલ્લા ફોરમના સભ્યોની લાયકાતો જણાવો. 7
- (b) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણનો ટૂંકમાં જવાબ આપો : 3
- (1) વ્યાખ્યા આપો : સેવાઓ
- (2) ગમે તે બે ગેરવ્યાજબી રીત રસમો જણાવો.
- (3) રાજ્ય કમિશનનું ન્યાયક્ષેત્ર જણાવો.
- (4) વ્યાખ્યા આપો : ફરિયાદ
- (5) વ્યાખ્યા આપો : ઉચિત પ્રયોગશાળા

4. (a) વચનચિઠ્ઠી અને વિનિમયપત્રની વ્યાખ્યા આપો અને તેમના વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 14

અથવા

- (i) નેગોસિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ અંગે કંઈ ધારણાઓ છે ? 7
- (ii) શેરો એટલે શું ? શેરોના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 7
- (b) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણનો ટૂંકમાં જવાબ આપો : 3
- (1) નેગોસિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (2) વ્યાખ્યા આપો : યથાનુક્રમે ધારણ કરનાર
- (3) આંતરદેશીય ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એટલે શું ?
- (4) ચેકનું ખાસ પ્રકારનું કોસિંગ એટલે શું ?
- (5) સ્ટેમ્પવાળું અધુરું ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એટલે શું ?

Seat No. : 16265

MN-115

March-2019

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws – II

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Define Bailment and discuss rights and duties of a Bailee in detail. **14**
- OR**
- (i) Explain the difference between contract of Indemnity and guarantee. **7**
- (ii) Explain how an agency can be terminated by operation of law. **7**
- (b) Answer any **four** of the following questions in short : **4**
- (1) Can a non-owner pledge the Goods ?
- (2) What is Agency by ratification ?
- (3) Define : Substituted agent.
- (4) Give the names of parties in a contract of pledge.
- (5) Against whom the surety can assert the rights ?
- (6) Can an agent be held personally liable.
2. (a) What is memorandum of association of a company ? Discuss it's clauses in detail. **14**
- OR**
- (i) Mention the privileges enjoyed by a private company. **7**
- (ii) Discuss the legal position of a director of a company. **7**
- (b) Answer any **four** of the following questions in short. **4**
- (1) Define the term Company.
- (2) What is doctrine of Indoor Management ?
- (3) What is prospectus of a company ?
- (4) Define the term : Promoter.
- (5) What is certificate of incorporation of a company ?
- (6) Mention three duties of a director of a company.

3. (a) Define the term 'Consumer' and explain the rights of consumer as per the Consumer Protection act. 14

OR

- (i) Write a note on Central Consumer Protection Council. 7
- (ii) Mention the qualifications of members of a district forum. 7
- (b) Answer any **three** of the following questions in short : 3
- (1) Define : Services.
- (2) Mention any two unfair trade practices.
- (3) Mention the jurisdiction of a State Commission.
- (4) Define : Complaint.
- (5) Define the term : Appropriate laboratory.
4. (a) Define promissory note and Bill of exchange and explain the difference between them. 14

OR

- (i) What are the presumptions regarding negotiable Instruments ? 7
- (ii) What is endorsement ? Discuss types of endorsement. 7
- (b) Answer any **three** of the following questions in short : 3
- (1) Give the characteristics of negotiable instrument.
- (2) Define : Holder in due course.
- (3) What is an inland instrument ?
- (4) What is special crossing of a cheque ?
- (5) What is Inchoate stamped Instrument ?